

ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

A STRUCTURAL EQUATION MODEL OF FACTORS INFLUENCING STUDENT'S CADEMIC ACHIEVEMENT IN SCHOOL UNDER THE OFFICE OF EDUCATIONAL SERVICE AREAS IN THE NORTHEAST

ชื่อนักวิจัย

ดร.สมาน นาวาสีทธิ์

ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

2554

ประเภทของงานวิจัย

ครู

คำสำคัญ

ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น , ความสำเร็จทางวิชาการ

ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 5) แต่คนไทยยังขาดความรู้ที่จะเป็นภูมิคุ้มกันต่อระบบคุณค่าความเชื่อ พฤติกรรมการดำรงชีวิต ที่มีค่านิยมเน้นวัตถุนิยมเพิ่มมากขึ้น (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10, 2549 : ฎ-ต) ผลการประเมินคุณภาพของสมศ. รอบแรก พบว่าโรงเรียนสังกัด สพฐ. จำนวน 26,584 แห่ง ผ่านมาตรฐานด้านผู้เรียนคือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์, ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร, ทักษะในการแสวงหาความรู้, ร้อยละ 10.40, 11.10, 24.60 ตามลำดับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2553) และคะแนน (O-NET) ปีการศึกษา 2551 ก็มีคะแนนเฉลี่ย ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, และวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 42.02, 43.76 และ 51.68 ตามลำดับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2553) ซึ่งในการพัฒนาการศึกษานั้นผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลแรกที่มีบทบาทสำคัญที่สุดซึ่ง Bossert, Dwyer, Rowan, & Lee, (1982) แต่ที่ผ่านมา Leithwood และ Duke (1999) ก็เห็นว่าไม่มีรูปแบบภาวะผู้นำแบบใดที่มีประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบอื่นๆ แต่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำทางวิชาการถูกกล่าวถึงมากที่สุด Sergiovanni, 2006 (อ้างอิงใน Solomon 2007 ; 2) ก็ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สาระสำคัญของแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ที่การเพิ่มศักยภาพของผู้ตาม (Burns, 1978) ต่อมา Bass (1985) ได้นำแนวคิดของ Burns ไปศึกษาต่อได้อีกประกอบใหม่เป็น 4 มิติคือ 4's

ได้แก่ 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ 2) การจงใจให้เกิดแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงผู้ตามเป็นรายบุคคล Jantzi & Leithwood (1996) ได้นำแนวคิดของ Bass มาปรับใช้ทางการศึกษา และเสนอรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารโรงเรียนเป็น 6 องค์ประกอบ คือ 1) การประพฤติตนอย่างเหมาะสมจนเป็นแบบอย่าง 2) การสร้างสรรค์และสื่อสารวิสัยทัศน์ อย่างชัดเจน 3) การกระตุ้นให้ครูกิจหาวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนางาน 4) การให้การสนับสนุนครูเป็นรายบุคคล 5) การส่งเสริมให้ ครูเกิดพันธะสัญญาต่อเป้าหมายของกลุ่ม 6) การแสดงความคาดหวังต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ตามในระดับสูง

นอกจากนี้ครูก็เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน ถ้าครูมีความรู้ความสามารถและรับรู้ ความสามารถของตนเอง (teacher self efficacy) และของครูคนอื่นๆ โดยภาพรวมทั้งโรงเรียน (collective teacher efficacy : CTE) ก็จะเป็นแรงกระตุ้น ให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งแนวคิดการรับรู้ความสามารถรวมพัฒนามาจากแนวคิดการรับรู้ ความสามารถส่วนตัว (self efficacy) ตามแนวคิดเชิงทฤษฎีของ Bandura (1997) ซึ่ง Tschannen-Moran et al. (1998); Hoy & Miskel, (2008) พบว่าการรับรู้ความสามารถรวมเป็นคุณลักษณะของกลุ่ม การยอมรับซึ่งกันและกัน และ Bandura (1993,1997) เชื่อ ว่าโรงเรียนที่คณะครูมีการรับรู้ความสามารถรวมสูงก็จะตั้งเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนไว้สูงเช่นกัน และมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับ ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน เช่นเดียวกับ Schumacher, Diane Funke (2009 : Abstract) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถรวม ของครูมีความสัมพันธ์กับวิชาการอ่าน และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาการอ่าน นอกจากนี้ Burcham (2009.Abstract) พบว่าการ รับรู้ความสามารถรวมของครูส่งผลต่อความผูกพันต่อวิชาชีพครู และรสวลีย์ อักษรวงษ์ (2545) ก็พบในลักษณะเดียวกัน Goddard, Hoy and Hoy (2000) ได้แบ่งการรับรู้ความสามารถรวมของครูเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์งานการสอน (analysis of the teaching task) และการประเมินความสามารถทางการสอนของกลุ่ม (Assessment of teaching competence) ดังนั้นผู้วิจัยจึง นำตัวแปรการรับรู้ความสามารถรวมของครู ตามแนวคิดของ Goddard, Hoy and Hoy (2000) มาศึกษาด้วย

ประการต่อมาคือ ความผูกพันของครู (teacher commitment) ตามแนวคิดของ Dannetta (2002) ซึ่งเห็นว่าความผูกพัน ของครูมี 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความผูกพันต่อโรงเรียน (Commitment to school) 2) ความผูกพันต่อวิชาชีพครู (commitment to the teaching profession) 3) ความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (commitment to student learning) Kushman (1992); Rosenholtz (1989); Pressley, Rankin และ Yokoi (1996) ต่างก็พบว่าความผูกพันของครูกับความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน มี ความสัมพันธ์ทางบวก รวมทั้ง ฐิตพัฒน์ สดางค์จันทร์ (2551) ที่พบว่าความผูกพันของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จทาง วิชาการของผู้เรียน นอกจากนี้ Vander stoep , Anderman, & Midgley, (1994) ; Singh และ Billingsley (1998); Ross & Gray, (2004) ก็พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันของครู และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อ ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนผ่านความผูกพันของครูและยังพบว่าการรับรู้ความสามารถรวมของครูส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อ ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนผ่านความผูกพันของครูด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความผูกพันของครูเข้ามาศึกษาในครั้งนี้ด้วย

ตัวแปรสุดท้ายที่นำมาศึกษาในครั้งนี้คือ ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนซึ่งวัดจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนน O- NET) ที่ดำเนินการทดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งในการวิจัยนี้เลือกใช้ผล การทดสอบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีการวิจัย

ประชากร เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 12,690 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียน จำนวน 555 โรง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์ที่จะประมาณค่า 15 ต่อ 1 (Hair และคณะ, 2006 : 112)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน และการรับรู้ความสามารถรวมของครู ซึ่งพัฒนาจากแบบสอบถามของ Goddard ,Hoy and Hoy (2000) 21 ข้อ เป็นแบบมาตรวัดประเมิณรวมค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถาม ครู ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน 29 ข้อ พัฒนามาจากแบบสอบถามของ Jantzi & Leithwood (1996) ความผูกพันของครู 21 ข้อ พัฒนามาจากแบบสอบถามของ Dannetta (2002) และการรับรู้ความสามารถรวมของครู เป็นแบบมาตรวัดประเมิณรวมค่า 5 ระดับ

วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน และวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (SEM) โดยใช้สถิติ ไค-สแควร์ (chi-square statistics)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง

1. รูปแบบการวัด ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน (TF) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 6 ตัว พบว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 6 ตัวมีค่าน้ำหนัก (β) ระหว่าง 0.73-0.87
2. รูปแบบการวัด การรับรู้ความสามารถรวมของครู (CTE) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 2 ตัว พบว่า รูปแบบการวัด มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 2 ตัวมีค่าน้ำหนัก (β) ระหว่าง 0.55-1.00
3. รูปแบบการวัดความผูกพันของครู (TC) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัว พบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวมีค่าน้ำหนัก (β) ระหว่าง 0.65-0.82
4. ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน (ONET) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัว พบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว มีค่าน้ำหนัก (β) ระหว่าง 0.81-0.85

การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน

1. รูปแบบสมมุติฐาน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปัจจัยในองค์ประกอบมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน ดังนี้
  - 1.1 อิทธิพลทางตรง เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความผูกพันของครู การรับรู้ความสามารถรวมของครู และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.46, 0.25 และ 0.18 ตามลำดับ
  - 1.2 อิทธิพลทางอ้อม พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการรับรู้ความสามารถรวมของครู และความผูกพันของครู เท่ากับ 0.42 และการรับรู้ความสามารถรวมของครู มีอิทธิพลทางอ้อม ผ่านความผูกพันของครู มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.08
  - 1.3 อิทธิพลรวม เรียงจากมากไปหาน้อย คือภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ความผูกพันของครู การรับรู้

ความสามารถรวมของครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.60 , 0.46 และ 0.33

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน การรับรู้ความสามารถรวมของครู และความผูกพันของครู สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนได้สูงสุดร้อยละ 55

2. รูปแบบสมมุติฐานที่ปรับแล้วสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปัจจัยในองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อวิชาภาษาไทย โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนวิชาภาษาไทยของนักเรียนได้สูงสุดร้อยละ 25

3. รูปแบบสมมุติฐานที่ปรับแล้วสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปัจจัยในองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อวิชาคณิตศาสตร์ โดย ตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้สูงสุดร้อยละ 40

4. รูปแบบสมมุติฐานที่ปรับแล้วสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปัจจัยในองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อวิชาวิทยาศาสตร์ โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถร่วมกันอธิบายคะแนนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้สูงสุด ร้อยละ 40

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน ถึงแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เรียนในชั้นเรียนก็ตาม แต่ถ้าผู้บริหารปฏิบัติตนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และค่านิยมของโรงเรียนที่มุ่งเน้นเป้าหมายความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน มีความมุ่งมั่น และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้คณะครูเข้าใจตรงกันว่าโรงเรียนมีเป้าหมายอย่างไร ส่งเสริมให้ครูกินอกกรอบและ แสวงหาแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของตนโดยใช้เทคนิควิธีสอนที่แปลกใหม่ และกระตุ้นให้คณะครูมีความผูกพันกับเป้าหมายร่วม และร่วมกันแสวงหาวิธีการทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายร่วมกัน โดยแสดงความคาดหวังต่อผลการทำงานของครูในระดับสูงตลอดจนการรู้จักและเข้าใจถึงความต้องการ และให้ความช่วยเหลือครูแต่ละคนให้พัฒนาตน พัฒนางาน ก็จะทำให้ครูเข้าใจความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา ก็จะทำให้ครูรู้สึกพึงพอใจและเกิดความผูกพันกับงาน กับวิชาชีพครู และผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียน เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีสาระหลักอยู่ที่การมุ่งยกระดับการทำงานของครูให้มีความพยายามเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานด้วยความเสียสละทุ่มเทเพื่อบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนซึ่งก็คือความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนนั่นเอง (Janzi & Leithwood : 1996)

สำหรับปัจจัยความผูกพันของครูต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (commitment to student learning) ตามแนวคิดความผูกพันของ Dannetta : 2002 เป็นพฤติกรรมที่ครูแสดงออกต่อผู้เรียนการที่ครูมีความรักความเข้าใจในตัวลูกศิษย์ทุก ๆ คน โดยไม่มีอคติไม่ลำเอียงว่า ลูกศิษย์จะมีสถานภาพในสังคมเป็นอย่างไร มีฐานะยากจนหรือร่ำรวย เป็นเด็กเรียนเก่งหรือมีปัญหาเรื่องการเรียน ก็จะทำให้ครูจะอุทิศทุ่มเทเวลาในการสอน และดูแลห่วงใยทุกข์สุขของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับครูทุกวัน รับรู้และเข้าถึงความห่วงใยของครูที่มีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาและมีความต้องการมาเรียนทุกวัน และยิ่งการสอนของครูที่ไม่ตึงเครียด ไม่น่าเบื่อหน่าย ก็จะช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจอยากเรียนให้ได้ดีที่สุดในประการต่อมาคือความผูกพันต่อวิชาชีพ (commitment to professional) การที่ครูมีความผูกพันต่อวิชาชีพ ทำให้ครูรักและภาคภูมิใจในอาชีพ ครูจะชอบสอน และแสวงหาความรู้ที่แปลกใหม่ ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน ครูจะเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงความรู้ตัวเองให้ทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์เสมอ ทำให้ผู้เรียน เกิดความพึงพอใจในการเรียนและส่งผลต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนในที่สุด และประการสุดท้ายคือความผูกพันต่อโรงเรียน (commitment to school) เป็นความผูกพันที่ขยายผลมาจากห้องเรียนจากผู้เรียน และอาชีพการสอน มาเป็นความผูกพันต่อโรงเรียนซึ่งครูจะทำงานกับเพื่อนครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน และมีความรักและความภาคภูมิใจกับโรงเรียน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน (ownership) ถ้าครูมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน แล้วครูก็จะทำทุกอย่างเพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จก้าวหน้า ดังนั้นครูที่มีความผูกพันต่อโรงเรียน ต่อวิชาชีพครู และต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงก็จะส่งผลต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนในที่สุด

ส่วนการรับรู้ความสามารถรวมของครู (collective teacher efficacy) ตามแนวคิดของ Goddard, Hoy & Hoy (2000) เป็น การรับรู้ถึงความสามารถในการวิเคราะห์งานการสอนว่า ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องมี ปัจจัยอะไรบ้าง และมีปัจจัยใดบ้างที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน ถ้าครูแต่ละคนในโรงเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ งานการสอนดังกล่าวและครูทุกคนรับรู้ว่าเป็นครูในโรงเรียนโดยภาพรวมมีความสามารถทางด้านการสอน มีความทุ่มเทอุทิศตนในการ สอน มีการศึกษาค้นคว้า และ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และสอนโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่แปลกใหม่ อยู่เสมอ ก็จะทำให้ครูพยายามปรับปรุงตนเองให้มีความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อปรับตัวเข้ากับกลุ่มกับคณะครูในโรงเรียนให้ได้ ซึ่งจะส่งผลต่อ ความสำเร็จของผู้เรียน นั่นเอง

ส่วนรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของผู้เรียนรายวิชา เมื่อแยกวิเคราะห์ เป็นวิชา ภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ผลจากการวิจัยทั้งสามรูปแบบย่อยนี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับรูปแบบโครงสร้าง รวมที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลรวมสูงสุด ต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน จึงเป็นเครื่อง ยืนยันให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีอิทธิพลสูงสุดในการขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตั้งไว้ ดังนั้น การปฏิรูป การศึกษาในรอบที่สองนี้ ผู้บริหารระดับสูงที่บริหารในระดับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จึงควรสนใจและให้ความเอาใจใส่ในการ พัฒนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ซึ่งจากข้อค้นพบในการวิจัยนี้พบว่า ผู้บริหารมีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมากอยู่แล้ว แต่ยังมีบางส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเช่น การกระตุ้นให้ครูคิดแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาของ ผู้เรียน คือการพยายามฝึกให้ครูได้คิดนอกกรอบ คิดหานวัตกรรมหรือเทคนิควิธีสอนที่ใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการเรียนการสอนแทนการ สอนแบบเดิม ๆ ที่เคยใช้อยู่ ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียน และมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้ ซึ่งผลที่ตามมา ก็คือความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนนั่นเอง ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้การกระตุ้นโดยผ่านทางวาจา เช่นการชี้แนะ การเป็นโค้ช (coach) ตลอดจนการเป็นคู่คิด (mentor) แก่ครู และนอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถส่งเสริมให้โรงเรียนมีบรรยากาศทาง วิชาการ เช่น การจัดตารางการสอนให้ครูมีเวลาว่างตรงกันเพื่อที่ครูจะได้พูดคุยในปัญหาการเรียนการสอนที่ตนเองประสบ การพาครูไป ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การสอนกับครูโรงเรียนอื่น ๆ ในกลุ่มสาระเดียวกัน การจัดหาหนังสือทางวิชาการหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมาให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการ มีช่องทางในการค้นคว้า เช่น Internet ไร้คีย์บอร์ดอำนวยความสะดวกแก่ครู ตลอดจนผู้บริหารทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องวิชาการ เช่น เป็นผู้สนใจใฝ่หาความรู้ทางการเรียนการสอนเพิ่มเติมอยู่เสมอ การทำตนเป็นแหล่งศูนย์กลางข้อมูล (resource center) ให้แก่ครูเมื่อ ครูมีปัญหาในเรื่องการเรียนการสอน ก็สามารถให้ความช่วยเหลือครูได้ซึ่งจะทำให้ครูเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้บริหาร และพร้อมที่จะอุทิศทุ่มเทต่อผู้เรียนโรงเรียน ทำให้ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนเพิ่มขึ้นและจากการที่ครูได้พูดคุยปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน ก็จะทำให้ครูมองเห็นความสามารถของเพื่อนครูด้วยกันทำให้เกิดการรับรู้ความสามารถรวมของคณะครูและทั้งหมดนี้ก็จะส่งผลไป ถึงความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1. จากผลการวิจัย ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ควรทำโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้เป็นผู้บริหารที่มีความรอบรู้ทั้งด้านวิชาการ และด้านการเปลี่ยนแปลง สามารถ ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการโรงเรียนในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในรอบที่ สอง คือการพัฒนาความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน

2. จากผลการวิจัย ผู้บริหารโรงเรียนควรต้องหาแนวทางและเทคนิควิธีการที่จะทำให้ครูเกิดความผูกพันทั้งต่อโรงเรียน ต่อ วิชาที่สอนและต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ และควรแสวงหาวิธีการที่จะพัฒนาความสามารถของครูให้เพิ่มขึ้น เพื่อทำให้ครูตระหนักถึง ความสามารถส่วนตน เพื่อนำไปสู่การรับรู้ความสามารถรวมของครู

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำตัวแปรที่คาดว่าจะสาเหตุของความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนจำนวน 3 ตัวแปร เท่านั้นมาศึกษา ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายได้เท่ากับ 0.55 แต่ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน อาจจะได้รับอิทธิพลจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

www.thaiedresearch.org